

Kelkit Karabuğday Çalıştayı Sona Erdi

Gümüşhane Üniversitesi'nin paydaşı olduğu ve aynı zamanda ev sahipliğini yaptığı, Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), Kelkit Belediyesi, Gümüşhane Tarım ve Orman Müdürlüğü, Kelkit Ziraat Odası iş birliğinde gerçekleşen Kelkit Karabuğday Çalıştayı sona erdi.

"Kırsal Kalkınma Buluşmaları" kapsamında Gümüşhane'de Karabuğday bitkisinin tanıtımının yapılması ve ülkemiz ile ilimize sunacağı fırsatların tartışılması amacıyla düzenlenen program, Kelkit Aydın Doğan Meslek Yüksekokulu toplantı salonunda gerçekleştirildi.

Çalıştayın açılış konuşmasını gerçekleştiren Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mustafa Servet Daltaban güne ilişkin görüşlerini, “Türkiye’de ilk defa Kelkit’te karabuğday ile alakalı bir fabrika kuruldu. Kelkit karabuğday unu ve bulguru fabrikası yaklaşık bir yıldır da faaliyet gösteriyor. Üreticimize tohum desteğinin yanında bir de alım garantisi veriyor. Neden karabuğday? Çünkü tamamen ithal bir üründür. Biz bunun hepsini dışarıdan alıyoruz. Şu an ülkemizde bilinmese de ABD, Rusya, Avrupa ve Uzakdoğu’da ciddi manada bu ürünün pazarı bulunmaktadır. Karabuğday, glütensiz un içeriyor. Ülkemizde yaklaşık 700 bin çölyak hastasının ana beslenme kaynağı olan karabuğday, çok ciddi katma değeri olan, çiftçimizin ve memleketimizin kazanacağı bir üründür. Bizim amacımız bu ürünü Gümüşhane’de marka haline getirmektir. Pestil-kömede olduğu gibi Gümüşhane denilince karabuğday da akla gelsin istiyoruz. ‘Kırşal Kalkınma Buluşmaları’nın öncelikle çiftçilerimize, yatırımcılarımıza, ilimize ve ilçemize kazanç sağlayacağını düşünüyoruz. Bu buluşmada öncelikle Gümüşhane Üniversitemiz bize kucak açtı. Başladığımız bu işe akademik olarak gönül verdi. Sayın Rektörümüze ve Gümüşhane Üniversitemize teşekkür ediyorum. Kelkit Belediye Başkanımız Sayın Aziz Nas bize çok ciddi destek verdiler, teşekkür ediyorum. Bunun yanında Tarım İl Müdürlüğü ve Ziraat Odası’nın destekleri oldu. Olayın kahramanı olan Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı’nın (DOKA) çok ciddi katkıları oldu. Kamu-üniversite-sanayi işbirliğinin çok güzel bir örneğini bugün burada sunuyoruz. Çalıştayımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum” sözleriyle dile getirdi. 2006 yılında kurulan Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı’nın Türkiye’deki 26 ajanstan bir tanesi olduğunu dile getiren DOKA İl Temsilcisi Serkan Odabaş, konuşmasında şunları söyledi: “DOKA, merkezi Trabzon olmak üzere 6 ilimizde faaliyet düzenlemektedir. 2010 yılından bu yana bölgemize yaklaşık 260 milyonun üzerinde destek sağlamanın gururunu yaşıyoruz. ‘Kırşal Kalkınma Buluşmaları’ da bölgemizin kalkınma eksenleri içerisinde en önemli temalardan olan tarımsal gelişimi sağlama adına yapmak istediğimiz çalışmalardan birisidir. Gümüşhanemize bakıldığı zaman kilometre başına yaklaşık 22 kişi gibi bir nüfus yoğunluğu bulunmaktadır. Dolayısıyla nüfus yoğunluğu düşük illerimizden olduğu söylenebilir. Çok fazla göç verdiğimiz bir gerçektir. İnşallah bu tarz çalışmalarla bu göçü bir yerde azaltmak ve tersine göçü başlatmayı düşünüyoruz. Bundan sonraki süreçlerde ilimizin potansiyellerini de dikkate alarak bu tarz

alışmaları yoğun bir şekilde gerçekleştireceğiz. Karabuğday, Gümüşhane’de yetişme ihtimali olan ve çiftçilerimiz için alternatif bir ürün olabilecek imkna sahiptir. Beni en çok heyecanlandırان kısım da Batı Anadolu’da, ülkemizin güney kesimlerinde, Trakya’da sezonda birden fazla mahsul alabiliyor olması. Karabuğday sayesinde yetişme süresi kısa olduğundan dolayı biz de bu fırsatı yakalamış olacağız. Bu amaçla da çalıştayımızın hayırlı olmasını diler, katkı sunanlara teşekkür ederim.”

Son 3 yılda 1620 dekar alanda ekimler gerçekleştirdiklerini ifade eden Gümüşhane İl Tarım ve Orman Müdürü Edip Birşen de “Hızla değişen dünyada insanların refah seviyesi arttıķa tercihler de artmaktadır. Buna bağlı olarak da organik doğal gibi ürünlere ilgi de giderek yoğunlaşmaktadır. Bu değişimin yanında tarım, gıda ve organik beslenme konusunun da her geçen gün arttığı gözlenmektedir. Gümüşhane ilimiz kirlenmemiş su kaynakları ve temiz topraklarıyla ön plana çıkmaktadır. Bizler de bu imknları fırsata çevirmek ilkesiyle hem işlenmeyen tarım alanlarını ekonomiye kazandırmak hem de çiftçilerimizin gelir seviyelerini yükseltmek, katma değer oluşturmak açısından Gümüşhane iklimine, toprak yapısına uygun projeler geliştirmekteyiz. Bunlardan bir tanesi de karabuğday yetiştiriciliğidir. Gerek Bakanlığımız gerekse de İl zel İdare kaynaklarıyla proje kapsamında 12 ton tohum desteği sağlamış bulunmaktayız. İşlenmeyen tarım alanlarını da ekonomiye kazandırmış olduk. Özellikle de son yıllarda glütensiz besin kaynaklarına artan rağbet ve lyak hastalarının aradığı ürün vasfı yanında ballı bir bitki olması nedeniyle arıcılık faaliyetlerine de önemli bir katkı sağlamaktadır. 2018 yılında başlattığımız deneme üretiminde karabuğdayın ekolojik olarak bu bölgeye uyum sağladığını tespit ettik. Deneme parsellerinde dekara 120 ile 150 kilo arası ürün elde ettik. Bu denemelerden sonra girişimcilerimizin Kelkit bektaş’ta yapmış olduğu un tesisi ile de projemiz hayata geçmiş bulunmaktadır. Türkiye’nin bu ilk ve tek karabuğday unu işleme tesisi olan söz konusu işletmemizde, günlük 35 ton işleme kapasitesi bulunmaktadır. Bunun için de Bakanlığımızın desteğiyle Karabuğday geliştirme projesine Kelkit ve şiran ilçelerimizde toplam 4 ton sertifikalı tohum dağıtımını gerçekleştirdik. 5 ton tohum alımını bu yıl içerisinde yapıp 2022 yılı içerisinde de çiftçilerimize dağıtımını gerçekleştireceğiz. 2018 yılında başlattığımız bu projenin hayata geçirilmesinde emeği geçen başta girişimcilerimiz olan iftlerimizi tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum. Bu ‘Karabuğday alıştayı’nın ülkemizde ilk ve tek olması önem arz etmektedir. Çalıştayda emeği geçen herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum” sözlerine yer verdi.

Kelkit Belediye Başkanı Aziz Nas ise konuşmasında şunları söyledi: “Bugün alıştayını da yaptığımız karabuğdayın çok farklı özellikleri ve meziyetlerinin ortaya çıktığını görüyoruz. Bunun için de Türkiye’de ilk defa düzenlenen bu çalışmanın ilçemizde olması da çok önem arz etmektedir. Dolasıyla da bu çalıştaydan alacağımız bilgileri önümüzdeki senelerde de tarım ile uğraşan diğer kardeşlerimize de yol gösterici olacaktır. Karabuğdaya  açıdan bakacak olursak; birincisi tarım. Bizim ilçemiz tarım açısından çok önemli bir bölge olarak düşünerek önümüzdeki süreçte karabuğdayın ülke ekonomisine katkı sağlayacağı açısından baktığımız zaman Kelkit ilçemiz ile birlikte hem şiran hem Köse ilçelerimiz bir lokomotif görevi stelenenecektir. İkindisi de sağlık açısından bakacak olursak, bildiğimiz kadarıyla karabuğday, özellikle lyak hastalarının bir tüketim maddesidir. ncs ise ilçemizde hem işleme tesisinin olması hem de böyle bir çalıştayın hayata geçirilmesinin olması muhtemelen de ilçemizi ülkemiz açısından da bir tanıtım fonksiyonu oluşturacağını düşünüyorum. Ben bu çalıştayın ülkemize, ilçemize hayırlar getirmesini temenni ediyorum. Tekrardan bu programı dzenlediklerinden dolayı

katılımcılara ve paydaşlara ayrıca teşekkür ediyorum.”

Çalıştay programına katılan Rektör Prof. Dr. Halil İbrahim Zeybek de düzenlenen programın ilçeye ve bölgeye büyük katkılar sunacağını dile getiren konuşmasında Üniversite olarak böylesi çalışmaları daima desteklediklerini ifade ederek, şu sözlere yer verdi, “Bugün sizleri bir başka etkinlik vasıtasıyla Yüksekokulumuzda ağırlamaktan büyük bir mutluluk yaşıyoruz. Daha öncesinde yine aşağı yukarı aynı paydaşlarla düzenlemiş olduğumuz TOBB Başkanımız Rıfat Hisarcıklıoğlu’nun da iştirak ettiği ‘Kelkit Havzası’nda Küçükbaş Hayvancılığı ve Kooperatifçiliği Geliştirme Çalıştayı’nı gerçekleştirmiştik. Yine yeni bir etkinlikle Kelkit ilklere imza atmaya devam ediyor. Üniversite olarak bizlerin 3 asli misyonumuz var. En üst seviyede eğitim öğretim faaliyetlerinin dışında, araştırma ve topluma katkı noktasında da bizler 4,5 yıldır bütün bilimsel etkinliklerin içerisinde seve seve var olduk. Çünkü biz inanıyoruz ki bizim ürettiğimiz bilgiden ilk faydalanacak olanın ilimiz, bölgemiz, ülkemiz ve eğer ürettiğimiz bilgi mahir ise bütün insanlık olmalıdır. Yine ilimizde, ilçelerimizde her türlü bilimsel etkinliklere ev sahipliği yaparak katkı sunmak dışında bilimsel olarak da katkı sunmayı arzu ediyoruz. Bugünkü çalıştayımızın moderatörlüğünü de yine İktisadi ve İdari Bilimler Fakültemizden Prof. Dr. Hasan Ayaydın yapacak. Sayın Cumhurbaşkanımızın her ile bir üniversite projesinin birçok yönden önemini yaşıyoruz. Elbette ki öğrenci sayısının artmasının birtakım maddi sonuçları vardır. Ama biz bunlardan daha çok kültürel etkisinin önemini hatırlatmak istiyoruz. Çünkü gerçekten de Türkiye’nin 81 ilinden gelen gençlerimiz hem Gümüşhane şehrimizde hem de ilçelerimizde birbirleriyle kaynaşp, Gümüşhane kültürüyle buluşuyorlar. Bunun dışında her ile bir üniversite projesinin bir başka önemli amacı da yerel kültürlerin ortaya çıkarılması ve bunların yaşatılması oluşturuyor. Üniversiteler bize ait kültürel değerlerin ortaya çıkarılması ve yaşatılması noktasında önemli bir öncü misyon üstlenmektedir. Bir diğer katkısı ise her ilin, her yörenin potansiyelinin belirlenmesi ve bunların harekete geçirilmesi oluşturuyor. Şu an konuştuğumuz karabuğday bunun tipik bir örneğidir. Çalıştayın ‘Kırsal Kalkınma Buluşmaları’ içerisinde yapılmış olması da çok önemlidir. Karabuğday elbette ki kan şekerinin düzenlenmesinde, sindirim sistemi rahatsızlıklarında ve kalp sağlığı ile ilgili kullanımında faydası olan bir bitki. Ama yapılan laboratuvar çalışmalarında demir oranının ve antioksidan özelliğinin de çok yüksek olduğu görüldü. Onun için başta kansızlık (anemi) ve kolon kanseri gibi rahatsızlıkların tedavisinde değerlendiriliyor. Çok seçici, nazik bir bitki olmadığından dolayı Japonya, Kore, Rusya, Yunanistan, Kazakistan, Fransa ve Amerika’dan Kanada’ya kadar çok geniş bir kuşakta yetişebilen bir bitkidir. Kelkit’imizin, İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüzün 3 yıl önce çok akılcı bir yaklaşımla başlattığı bu projeden de son derece mutluyuz. Bu amaçla da çalıştayın düzenlenmesinde emeği geçen herkese, Kelkit Ticaret ve Sanayi Odamızın Başkanı başta olmak üzere İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüzü, Üniversitemiz ve paydaş olan bu çalıştayda Kelkit Ziraat Odamızı, DOKA Temsilcilerimizi, Kelkit Kaymakamlığımızı ve Belediyemizi kutluyorum. Emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.”

Çalıştay açılışının son konuşmasını Gümüşhane Vali Yardımcısı Mustafa Anteplioğlu gerçekleştirdi. Anteplioğlu konuşmasında, “Kelkit, Şiran ve Köse ilçelerimiz Gümüşhane’nin tarım ve hayvancılık bölgeleridir. Burada tarım ve hayvancılığı geliştirmek için özellikle İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüz, Belediyemiz, İl Özel İdaremiz ve ajansımız maddi açıdan ciddi destekler vermektedir. Mümkün olduğu kadar da ürün çeşitliliğini arttırmaya yönelik özellikle inovasyonu gerektiren farklı ürünlere yönelik çalışmaları bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi de karabuğdaydır. Hepimizin gayesi daha iyi koşullarda insanlarımızı yaşatmak, bunun da temeli üretmek ve ürettiğimizi iyi

bir şekilde pazarlayabilmektir. Çalıştay vasıtasıyla hem çiftçilerimiz güzel bir şekilde bilgilendirilecekler hem ürünün tanıtımı yapılacak hem de burada bir işletmenin olduğunu da herkese duyurmuş olacağız. Bu tür çalışmalar, farkındalık oluşturmaları açısından çok önemlidir. Emeği geçen herkese, katkı sağlayan bütün kurumlara teşekkür ediyor, çalıştayımızın ilimize ve ilçemize hayırlara getirmesini temenni ediyorum” açıklamasında bulundu.

Programın yapılan açılış konuşmalarının ardından öğleden sonraki oturumlar, Gümüşhane Üniversitemiz İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğretim üyesi ve TOBB Gümüşhane Akademik Danışmanı Prof. Dr. Hasan Ayaydın’ın moderatörlüğünde gerçekleşti.

Gerçekleşen oturumlarda;

Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tıbbi Bitkiler Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Yüksel Kan tarafından “Karabuğdayın Sektörel Analizi”, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Gıda Mühendisliği öğretim üyesi Prof. Dr. Erkan Yalçın tarafından “Yerli Karabuğday Çeşitlerinin Bazı Kimyasal ve Biyoaktif Bileşenleri ve Islak Öğütme Veriminin İncelenmesi”, Tarım ve Orman Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünden Ziraat Yüksek Mühendisi Seher Nagihan Nalçacı tarafından “Tarımsal Araştırma ve Politikalar Genel Müdürlüğü Tarafından Tıbbi ve Aromatik Bitkilerde Yapılan Ar-Ge Çalışmaları”,

Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitü Müdürlüğü Bitki Islahı ve Genetiği Bölümünden Dr. Ahmet Güneş tarafından “Karabuğday Yetiştiriciliği, Ülkemiz ve Dünyadaki Durumu”,

Gümüşhane Üniversitesi Kelkit Aydın Doğan MYO Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümünden Dr. Nilgün Doğan tarafından ise “Karabuğday Üretiminde Sözleşmeli Tarım ve Etkileri” başlıklı sunumlar gerçekleştirildi.

KAYNAK: GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ – 12.08.2021